

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 26 februari 1895, kl. 12 midd.

Andra Kammarens fjerde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 1, i anledning af väckt motion om utsträckning af rätten till begagnande af tjenstefrimärken.

Uti en inom Andra Kammararen väckt, till utskottet hänvisad motion, n:o 54, har herr *A. P. Gustafsson* föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om förordnings utfärdande, att så väl fattigvårdsstyrelsernas som kommunalnämndernas och kommunalstämmornas ordförande på landet äfvensom med dem likställda förtroendemän i så väl stad som på landet finge komma i åtnjutande af den förmån, som rättigheten att begagna tjenstefrimärken vid postförsändelser medför.

Till stöd för sitt förslag har motionären anført, att enligt nu gällande kommunalförfattning äfvensom efter densamma utkomna kongl. förordningar hafva ofvannämnda förtroendemän fått sig skyldigheter ålagda, hvarigenom de på visst sätt blifvit statens tjenstemän, i det att de skola uppsetta och vederbörande tillställa åtskilliga handlingar, såsom uppgifter till statistiska centralbyrån, Konungens befallningshafvande och provinsialläkare, mottaga och efter publicerandet återsända bevillningsberedningarnes skatteförslag, mantals- och taxeringslängderna m. m. och i öfrigt afgifva de meddelanden, som af vederbörande tjenstemän affordras.

Att nyssnämnda förtroendemän, hvilka motionären anser vara i viss mån statens tjenstemän, skola för postförsändelsers befordran i och för det dem lemnade uppdraget erlägga porto, finner motionären icke vara förenligt med likställighetens grundsatser, då sådan rättighet tilldelats personer med mindre skyldigheter, som direkt angå statens myndigheter, än nu ifrågavarande personer hafva, hvarjemte han uttalar den mening, att, sedan fribrefsrätten upphörde genom kongl. förordningen af 5 december 1873, förhållandena så ändrats, att en förändring nu kan anses berättigad.

Motioner af likartadt innehåll hafva förekommit vid tvenne föregående tillfällen. Vid 1884 års riksdag hemställde herr Carl Persson, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t begära, att den fribrefsrätt genom användande af tjenstefrimärke i och för tjänst eller uppdrag, som tillkomme statens embets- och tjänstemän, äfven måtte tillerkännas kommunalstämmornas och kommunalnämndernas ordförande. Utskottet, till hvilket frågan hänvisades, afstyrkte motionen af det skäl, att det icke kunde dela motionärens åsigt, det rättvisa och billighet nödvändigt fordrade, att kommunens förtroendemän i detta hänseende skulle likställas med statens egna tjänstemän, och emedan utskottet fann det nuvarande förfaringssättet, hvarigenom hvarje kommun sjelf vidkännes kostnaderna för sina förtroendemäns brevexling i kommunens ärenden, vara med rättvisa och billighet mera öfverensstämmande än den af motionären åsyftade utbetalningen af allmänna medel. Kammaren godkände utan votering utskottets hemställan.

Vid 1890 års riksdag väckte herr Jöns Bengtsson i Gullåkra förslag i enahanda syfte som det nyssnämnda och anförde såsom stöd för sin motion de ökade göromål, som på senare åren blifvit de kommunala förtroendemännen pålagda i form af statistiska uppgifter och utredningar af mångahanda slag, hvilka ådraga dem ett vidlyftigt och tidsödande arbete, som kan störande ingripa i deras öfriga sysselsättningar.

I det utlåtande, som med anledning af motionen afgafs af Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 3, ville utskottet icke bestrida, att de kommunala myndigheternas åligganden ej obetydligt ökats och stundom kunna vara betungande, men kunde ej finna, att någon lindring häruti skulle vinnas derigenom, att rätt till begagnande af tjenstefrimärken tillerkändes kommunernas förtroendemän. Kongl. förordningen af 21 mars 1862 ålägger dessutom i § 51 kommunalstämman att anslå godtgörelse äfven för postporto åt ordföranden i kommunalnämnden, hvilken i de allra flesta fall tillika är ordförande i fattigvårdsstyrelsen och helsovårdsnämnden och såsom sådan har den största skriftvexlingen för kommunen. Det vore således kommunerna sjelfva, som nu bekostade postportot och som, i händelse motionen bifölles, skulle fritagas från denna utgift, hvilken i allmänhet uppginge endast till ett högst obetydligt belopp och således icke betydde mycket för hvarje särskild kommun, hvaremot dess borttagande naturligtvis måste medföra en minskning i statsverkets inkomster.

Utskottet, som ej fann det vara obilligt, att kommunerna sjelfva vidkännas den kostnad för postporto, som af skriftvexling i deras ärenden för anledes, i synnerhet då denna kostnad i allmänhet ej kan anses vara be-

tungande, och som derjemte ansåg att, den afsedda fördelen med all säkerhet i många kommuner ej ens skulle motsvara det besvär, som derigenom skulle vederbörande förtroendemän ådragas, afstyrkte därför motionen. Kam-maren biföll utan votering utskottets hemställan.

Till den utredning, som vid nu nämnda tillfällen kommit frågan till del, anser sig utskottet ej behöfva mycket tillägga. Utskottet finner det vara uppenbart, att det, som af motionären ansetts såsom en önskvärd förmån för kommunens förtroendemän, i verkligheten skulle blifva dem till ej ringa besvär. Ett enkelt öfverslag af det antal gånger, då tjänstefrimärken af dem skulle få begagnas, visar, att postportot i de flesta fall icke torde uppgå till mera än 3 à 4 kronor om året. Att underkasta sig allt det besvär, som förandet af motbok med postanstalt, räkningars insändande för granskning m. m. har med sig, för att hvarje qvartal få från landträneriet eller kronofogden requirera ett belopp, oftast ej öfverstigande 1 krona, torde af de flesta komma att betraktas som en tvifvelaktig förmån. Dertill kommer att, åtminstone i de fall, då uppgifterna skola insändas till länsmanen, man eger rättighet att lemna dem till fjerdingssmannen och således få dem befordrade utan särskild kostnad.

Att kommunernas förtroendemän skulle, såsom motionären anser, hafva blifvit i viss mån statens tjänstemän därför, att de äro ålagda att lemna vissa statistiska uppgifter, är en åsigt, som utskottet icke kan dela och åt hvilken det därför icke heller kan tillmäta någon betydelse.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att ifrågavarande motion icke må till någon kam-marens åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 februari 1895.

På utskottets vägnar:

W. SKYTTE.

Reservation

af herr A. P. Gustafsson.
